

## 20. Työnvälitys <sup>1)</sup>

Työnvälitystoimisto kuului kertomusvuonna jatkuvasti kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön valvontaan.

### Työnvälityslautakunta

*Lautakunnan kokoonpano.* Työnvälityslautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna opetusneuvos Hilja Vilkema ja varapuheenjohtajana os. hoit. Aarre Pulkkinen. Työnantajien edustajina kuuluivat lautakuntaan sos.joht. Eero Rusama ja joht. Martti Sorvari sekä työntekijäin edustajina valist.pääll. Kosti Lindgren ja tal.hoit. Erkki Korhonen. Varajäseniä olivat työnantajien edustajat merikapt. Toivo Rosnell ja dipl.ins. Väinö Hintikka sekä työntekijäin edustajat, toimitsijat Heikki Helkavuori ja Hilarius Brask. Kaupunginhallitusta edusti lautakunnassa kaup.joht. Arno Tuurna.

*Lautakunnan kokoukset.* Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 7 (ed. v. 7) kokousta ja käsiteltiin niissä 85 (91) asiaa. Niistä mainittakoon seuraavien asioiden johdosta kaupunginhallitukselle annetut lausunnot: 6. 3. sosiaalivirastotalon kassa- ja tilitoimen organisaatiokomitean mietintö; 18. 9. kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön tekemä, työnvälitystoimiston irtaimiston valtiolle myyntiä tai vuokrausta koskeva tiedustelu; 14. 12. vuosilomasijaisten vähentämiskomitean mietintö; 14. 12. kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön tiedustelu, joka koski kaupungin omistaman talon Aleksanterinkatu 1 vuokraamista valtiolle 1. 1. 1961 lähtien sekä merimiesosaston muuttamista joko ko. taloon tai uudisrakennukseen Linnankatu 3:ssa. Lautakunta ehdotti 29. 5. kaupunginhallitukselle työnvälitystoimiston koko toiminta-ajan historiikin julkaisemista; asia oli uudelleen esillä 14. 12. Lisäksi oli käsiteltävänä 18. 9. kaupunginhallituksen kielteinen päätös työnvälitystoimiston siirtämisestä rakennettavaan sosiaalivirastotaloon sekä johtajan kanslian, henkisen työn osaston ja nuoriso-osaston siirtäminen v. 1960 Postisäästöpankin uudisrakennukseen Siltasaarenkatu 16.

<sup>1)</sup> Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja työnvälitystoimiston kertomuksen eripainoksessa.

*Kirjeenvaihto.* Työnvälitystoimiston kirjeenvaihto kertomusvuonna sekä v. 1958 selviää seuraavasta asetelmasta:

| Osasto                     | 1959                |                      | 1958                |                      |
|----------------------------|---------------------|----------------------|---------------------|----------------------|
|                            | Saapuneita kirjeitä | Lähetettyjä kirjeitä | Saapuneita kirjeitä | Lähetettyjä kirjeitä |
| Yleiset osastot .....      | 4 424               | 4 471                | 2 959               | 3 767                |
| Henkisen työn osasto ..... | 1 556               | 5 517                | 1 107               | 5 200                |
| Nuoriso-osasto .....       | 678                 | 9 147                | 610                 | 8 202                |
| Merimiesosasto .....       | 3 362               | 1 628                | 3 455               | 1 859                |
| Maatalousosasto .....      | 1 178               | 1 830                | 877                 | 1 774                |
| Ravintolaosasto .....      | 1 458               | 4 001                | 1 563               | 3 056                |
| Kaikkiaan                  | 12 656              | 26 594               | 10 571              | 23 858               |

### Työnvälitystoimisto

*Osastojako.* Työnvälitystoimistossa oli kertomusvuoden aikana kaksi yleistä ja viisi erikoisosastoa. Yleisistä osastoista kumpikin, mies- ja naisosasto jakautuivat kolmeen alaosastoon, miesosasto rakennusammattityön, metallityön ja sekatyön alaosastoihin sekä naisosasto taloustyön, tehdastyön sekä puhdistus- ja aputyön alaosastoihin. Erikoisosastoja olivat henkisen työn, nuoriso-, merimies-, maatalous- ja ravintolaosasto.

*Henkilökunta.* Työnvälitystoimiston vs. johtajana toimi valtiotiet.tri Yrjö Vuorjoki. Kertomusvuoden aikana tapahtuivat seuraavat muutokset: henkisen työn osaston vs. toimentajaksi määrättiin valt.kand. Jorma Helander; nuoriso-osaston vt. ammatinvalinnanohjaajaksi keuhkoinvalidien ammatinvalinnanohjaustoimiston esimieheksi siirtyneen fil.maist. Pehr Charpentierin tilalle määrättiin fil.maist. Pentti Peltonen ja kansakoulunopettajaksi siirtyneen kansak.op. Anja Berglundin tilalle hänen virkavapausajan sijaisensa yliopp. Riitta Kivikoski; merimiesosaston osastonhoitajaksi nimitettiin fil.maist. Enni-Sinikka Tenn ja toimentajaksi radiosähköttäjä Aune Mirjam Eskola.

*Huoneistot.* Yleiset osastot, maatalousosasto ja ravintolaosasto toimivat Aleksanterinkatu 1:ssä, merimiesosasto Satamakatu 2:ssa, meripäällystöväilytys Hieta-lahdenranta 15:ssä, henkisen työn ja nuoriso-osasto Unioninkatu 20:ssä.

### Työmarkkinat

Kertomusvuoden aikana kääntyi laskukausi nousukaudeksi Suomen talouselä-mässä. Vielä kertomusvuoden alkukuukausina vallitsi koko valtakunnassa huomattava työttömyys. Se ei ollut ainoastaan oloillemme tyypillistä pienviljelijäseutujen työttömyyttä, vaan ulottui kaupunkielinkeinoihin ja muodosti päätekohtan v:n 1957 keväällä alkunsa saaneelle suhdannetyöttömyydelle. Sitä kuvaa koko toi-miston miestyönhakijain työnhakemusluku 28 524 kertomusvuoden ensi neljännek-seltä, mikä luku oli sodanjälkeisistä vastaavista luvuista suurin, jopa korkeammalla v:n 1958 lukua 26 368, puhumattakaan esim. suotuisan työllisyysvuoden 1956 lu-vusta 10 569.

Miesten työnhakemusluvut, jotka kausivaihteluille alttiilla aloilla kuvastavat herkemmin kuin naisten luvut työllisyyden yleistä kehitystä, laskivat kertomusvuoden loppupuoliskolla huomattavasti alle edellisen vuoden lukujen. Kolmannen neljännesvuoden työnhakemuskokous oli 18 299 (ed. v. 26 695). Kehitystä selventävät vielä näiden vuosien tammi- ja joulukuun työnhakemusluvut, jotka olivat edellisenä vuonna 7 831 ja 8 141, kertomusvuonna 9 439 ja 6 296. Edellinen osoittaa heikentyvää, jälkimmäinen jälleen vahvistuvaa työllisyyttä.

Alkuvuoden korkeat työnhakemusluvut aiheuttavat sen, että vuoden aikana tapahtunut taloudellinen elpyminen ja työllisyystason nousu näkyvät vain vähäisenä laskuna koko kertomusvuoden työnhakemusluvuissa. Sitä selvemmin mainittu nousu käy selville tarjottujen työpaikkojen ja välitysten lukumäärästä. Kaikkiaan oli työpaikkatarjouksia 47 396 (35 893) sekä välityksiä 30 126 (38 908). Työpaikkatarjousten nousu oli 32.0 %, välitysten 29.2 %. Nämä kertomusvuoden saavutukset ylittävät merkittävästi aikaisemmat parhaat tulokset, v:n 1955 tarjottujen työpaikkojen luvun 41 296 ja v:n 1957 suoritettujen välitysten määrän 32 046.

*Työnhakemukset.* Työnhakemus on voimassa, mikäli työhönsijoitusta tai työnhakijan ilmoittamaa peruutusta ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun asti. Jos hakemus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön osalta. Samoin menetellään, jos työnhakija on osoitettu niin lyhytaikaiseen työhön, että hän saman kalenterikuukauden tai jo saman viikon aikana uudistaa työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden vaihteessa, se merkitään siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Työnhakemusten luku koko toimistossa oli kertomusvuonna 96 407 (ed. v. 97 326), josta miesten hakemuksia 52 344 (53 516) ja naisten 44 063 (43 810). Työnhakemusten vähennys oli 919 eli 0.9 %. Miesten hakemukset vähenivät 1 172 ja naisten lisääntyivät 253. Naisten työnhakemusten nousun on aiheuttanut talouselämän elpymisen sallima välitystoiminnan aktivisoituminen. Sama seikka on vaikuttanut estävästi miesten työnhakemusten vähenemiseen. Erikoisosastojen työnhakemusluvut käsitellään näiden osastojen toimintaselostuksissa jäljempänä. Yleisten osastojen alaosastoilla tapahtuivat seuraavat muutokset työnhakemusten määrissä: rakennusammattityö 10 914—8 769, metallityö 7 565—6 602, sekatyö 10 384—10 434, taloustyö 1 541—1 474, tehdastyö 5 439—4 478, puhdistus- ja aputyö 9 521—9 949. Luvut olivat pienentyneet miesten seka- ja naisten puhdistus- ja aputyötä lukuun ottamatta.

*Työnhakijat.* Eri työnhakijoiden luku oli koko toimistossa 41 842 (ed. v. 40 222), joista miehiä 23 287 (23 873) ja naisia 18 555 (16 349). Naisten luku oli kohonnut enemmän ja miesten luku laskenut vähemmän kuin heidän työnhakemuslukunsa. Tämäkin huomio osoittaa työllisyystason kohoamista, kun toistuvien työnhakemusten määrä yhtä työnhakijaa kohden oli vähentynyt. Suurimmat erot alaosastoilla olivat puhdistus- ja aputyön sekä sekatyön osastoilla, ja ne johtuivat työpaikkojen lyhytaikaisuudesta ja lukuisuudesta.

*Työpaikkatarjoukset.* Koko toimiston työpaikkatarjousten luku oli 47 396 (ed. v. 35 893), josta miehille 21 702 (15 110) ja naisille 25 694 (20 783). Yhteisnousu oli, kuten edellä mainittiin, 32.0 %; miesten prosenttiluku oli 43.6 ja naisten 23.6. Yleis-

ten osastojen alaosastojen työpaikkatarjousluvut nousivat seuraavasti: rakennusammattityö 1 056—1 179, metallityö 992—1 724, sekatyö 3 911—6 108, taloustyö 2 907—3 217, tehdastyö 945—1 802, puhdistus- ja aputyö 5 706—6 571. Suurin suhteellinen nousu oli tehdas- ja metallityön alaosastoilla, jotka edustivat elpyvää teollisuutta sekä sekatyön alaosastolla, jonka työnhakijoita runsaasti välitettiin rakennusalan aputyöntekijöiksi. Mainittakoon myöskin, että entistä läheisempi yhteistyö työnvälitystoimiston ja Helsingin työvoimapiirin välillä sekä edellisen rakennuttajiin kohdistama erikoismainostus lisäsivät rakennusalan työpaikkatarjouksia. Tuloksena oli näiden tarjousten luvun sellainen nousu, että kaupunginhallitus saattoi työttömyystyömailta vapaille markkinoille tapahtuneen välitystoiminnan aktiivisuuden tähden lopettaa heinäkuun lopussa työttömyyskortiston. Liitetaulukossa 3 ja 6 tämä kuvastuu työpaikkatarjousten nousuna heinäkuulla. Työpaikkatarjousten jatkuva runsaus syyskaudella aiheutti vastaavasti, että työllisyyslautakunta vasta 1. 12. avasi työttömyyskortiston.

Työnhakemus- ja työpaikkatarjouslukujen suhdetta pidetään työvoiman kysynnän ja tarjonnan välistä voimasuhdetta tilastollisesti valaisevana. Tämä ns. yleinen rasitusluku eli työnhakemusten määrä sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 203.4 (ed. v. 271.2), mikä osoittaa työllisyystilanteen paranemisen.

*Työnvälitykset.* Kertomusvuonna suoritettiin 38 908 välitystä (30 125). Lisäys oli 35.8 % (ed. v. vähennys 6.0 %). Kuten edellä mainittiin, oli välitysten määrä työnvälitystoimiston tähänastinen ennätysluku. Kun seuraa sotien jälkeistä välitysten kokonaislukuja, voi todeta, että v. 1955 tuli 30 000:n raja ensi kerran ylityksi, että nousu oli muuten ollut yleensä tasaista ja että kertomusvuosi muodosti aikaisemmasta kehityssuunnasta huomattavan poikkeuksen runsaine lisäyksineen, joka merkitsi siihenastiseen v:n 1957 ennätykseenkin verrattuna 6 862 välityksen enemmyyttä. Seuraavat tilastoluvut osoittavat, että välitysluku kasvoi kaikilla osastoilla, vaikkakin kasvun suuruus riippui siitä, millainen oli nousukauden vaikutus kunkin osaston ammattialueella.

Miesten alaosastoilla kasvoi välitysluku v. 1958—1959: rakennusammattityö 979—1 106 (13.0 %), metallityö 829—1 431 (72.5 %), sekatyö (mukana rakennusaputyö) 3 815 — 5 808 (52.2 %); naisten alaosastoilla: taloustyö 1 191 — 1 204 (1.1 %), tehdastyö 842 — 1 552 (84.3 %), puhdistus- ja aputyö 5 401 — 6 118 (13.3 %). Erikoisosastoilla oli kasvu: henkinen työ 4 841 — 6 654 ((37.5 %), nuorisio 2 658 — 3 580 (34.7 %), merimiehet 3 449 — 4 239 (22.9 %), maataloustyö 2 377 — 2 802 (17.9 %), ravintolatyö 3 743 — 4 414 (17.9 %).

Merkille pantavaa on, että välitysluku ei laskenut silloinkaan kun, kuten taloustöiden kohdalla, nousukausi aiheutti välittömästi työvoiman puutteen. Ennätysellinen välitysluku ei olisikaan ollut mahdollinen ilman virkailijoiden omaa aktiivisuutta enempää kuin ilman kykyä käyttää hyväksi vilkastuneen talouselämän suomia mahdollisuuksia. Työpaikkatarjousten kohdalla on mainittu jo yhteistyöstä työvoimapiirin kanssa, mikä myös vaikutti tulokseen.

Kokonaistuloksesta 38 908 oli miesten välityksiä 19 757 (ed. v. 13 971) ja naisten 19 171 (16 154). Miesten välitysten nousu oli huomattavasti suurempi kuin naisten, kuvastaen työllisyystason edellä selostettua myönteistä kehitystä.

Täydelliset tilastotiedot selviävät eripainoksen tilastoliitteistä.

*Kustannukset.* Työnvälitystoimiston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 72 602 744 mk (68 905 469 mk). Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työnvälityslain mukaan, olivat 71 450 153 mk (67 900 400 mk).

*Erikoisosastot.* Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja.

*Henkisen työn osaston* (henkisen työn välityskeskus) toimikunnan varsinaiset jäsenet olivat: työnantajien edustajina varat. Åke Heiniö ja kauppaneuvos Aulis Kauppinen sekä työntekijäin edustajina järjestösiht. Kunto Kaski ja valtiot.maist. Yrjö Raita. Varajäseninä olivat: työnantajien edustajina varat. Eero Mattlar ja valtiot.maist. Mika Savonen sekä työntekijäin edustajina toimits. Akseli Sainio ja fil.maist. Olavi Suominen. Toimikunta kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

Henkisen työn osaston johtajana oli fil.lis. Alfred Turja.

Insinööri- ja teknikkovälityksessä näkyy käänne parempaan päin selvästi kertomusvuoden numeroissa. Työnhakijain määrissä tapahtui miesten kohdalla 9.9 %:n vähennys, naisten kohdalla sitävastoin 24.8 %:n nousu, ja työnhakijain määrän yhteinen väheneminen oli 5.7 %. Paikkojen tarjonnassa tapahtui kertomusvuonna ratkaisevia muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Niinpä miehille tarjottujen paikkojen lukumäärä oli 82.5 %, naisille tarjottujen 13.6 % suurempi kuin edellisenä vuonna ja yhteisnousu vastaavasti 64 %. Niinikään välitysluvut kertovat tilanteen paranemisesta. Niinpä miesten paikkojen välitykset nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 95.6 %, naisten 32.3 %, yhteisnousun ollessa 75.8 %. Kokonaisuutena ottaen voidaan todeta insinööri- ja teknikkovälityksen kohdalla, että työvoiman kysynnän nousu alkoi näkyä jo vuoden lopulla jatkuen kevääseen asti, josta lähtien se pysyi suhteellisen tasaisena. Kertomusvuoden lopulla oli teknillisen työvoiman kysyntä suurempi kuin tarjonta. Kuitenkin yli 35-vuotiailla oli kaikilla teknillisillä aloilla sijoittumisvaikeuksia, mm. konerakennusosalalla vallitsevasta ilmeisestä työvoiman puutteesta huolimatta.

Konttorihenkilöstön osalta voidaan todeta miespuolisten hakijoiden määrän nousseen 3.7 % edelliseen vuoteen verrattuna, naishakijoiden luvussa sitävastoin tapahtui pientä laskua, nim. 1.1 %, hakijoiden yhteisen vähennyksen ollessa aivan vähäinen, 0.2 %. Aikojen paranemisesta kertoo myös työpaikkatarjousten huomattava nousu, joka oli miesten osalta 3.2 %, naisten kohdalla 30.4 % ja yhteinen nousu 27.5 %. Välitykset osoittavat miesten kohdalla pientä, 2.3 %:n laskua, kun taas naisten osalta nousu on huomattava, nim. 20.8 % ja yhteisnousu 18.4 %.

Myynti- ja mainoshenkilöstön välityksessä nousi mieshakijoiden lukumäärä 8.5 %, naishakijoiden 0.7 % ja yhteismäärä 3.7 %. Myöskin työpaikkatarjoukset lisääntyivät miesten osalta 4.7 %, naisten 7 % ja yhteensä 6.4 %. Välityksissä tapahtui miesten kohdalla pieni 1 %:n lasku, naisten kohdalla sitävastoin 7.6 %:n nousu, yhteisnousun ollessa 5.8 %.

Taiteilijavälityksessä tapahtui hakijamäärissä pientä muutosta edelliseen vuoteen verrattuna, nim. siten, että mieshakijat vähenivät aivan vähän, 0.5 %, naisten luku lisääntyi 5.8 % ja hakijain yhteisliäys oli 0.7 %. Työpaikkatarjouksissa tapahtui huomattavasti suurempia muutoksia, miesten osalta liäys oli 78.4 %, naisten

osalta 35.1 % ja yhteensä 69.3 %. Samoin välityksissä tapahtui kertomusvuonnakin huomattavaa nousua. Miesten osalta se oli 79.9 %, naisten kohdalla 35.4 % sekä yhteisnousu 70.6 %.

Virkamiesvälityksessä väheni miespuolisten työnhakijain määrä hivenen verran, nim. 0.9 %, naisten sitävastoin nousi 5 %, yhteisnousun ollessa 1.4 %. Työpaikkojen tarjoukset osoittivat nousua, nim. miesten osalta 13.9 %, naisten osalta 20.4 % ja yhteensä 17.1 %. Myöskin välityksissä oli havaittavissa nousua, miesten kohdalla 9.1 %, naisten kohdalla 7 %, yhteisnousun ollessa 8 %. Valtiotieteen kandidaattien valmistumismäärä oli 1950-luvun alkupuoliskolla keskimäärin 75. Oltuaan 2 vuoden ajan yli 100 valmistumluku aleni v. 1957—1959 jälleen. Tämän jälkeen keskiarvo kohonnee ennakoarvion mukaan lukuvuoteen 1962/63 mennessä 150:een. Tämän perusteella voidaan päätellä, että naisten on edelleen turvauduttava epätarkoitukseenmukaisiin sijoittumisiin, kun taas miesten sijoittuminen riippuneet talouselämän nousukauden tuomista lisämahdollisuuksista. Alkusijoittumisvaikeudet ovat heilläkin todennäköisiä. Lainopin kandidaattien valmistumismäärä oli laskusuunnassa lukuvuodesta 1947/48 lähtien. Ennakoarviointien mukaan alkaisivat valmistumisluvut lähivuosina jälleen nousta. Taloudellinen laskukausi ehkäisi v. 1957—1959 lakimiesten työllisyystilanteen lopullisen tasapainottumisen, joten heillä on jatkuvasti ollut alkusijoittumisvaikeuksia. Nähtäväksi jää, jaksako alkanut nousukausikaan työllistää lakimiesten lisääntyvää määrää. Turun Yliopistoon perusteilla oleva lainopillinen tiedekunta vain huonontaa tilannetta, ellei molemmissa yliopistoissa toteuteta ehdotonta opiskelurajoitusta.

Ylioppilasvälityksen, joka toimii henkisen työn osaston alaosastona, luvut sisältyvät eri osastojen välityslukuihin siten, että sen työnhakijat kuuluvat henkisen työn osaston työnhakijoihin, mutta työpaikkatarjoukset ja työnvälitykset on merkitty eri osastojen tilastoihin työpaikan laadun mukaan. Työnhakijamäärä nousi edelliseen vuoteen verrattuna 11.3 %, työpaikkatarjoukset 19.2 % ja välitykset 13.9 %. Ylioppilasvälityksen toimittamia välityksiä oli yhteensä 1 042 (915) ja ne jakautuivat eri osastoille seuraavasti: henkisen työn osasto 726 (618), metallityön alaosasto 25 (89), taloustyön alaosasto 162 (142), sekatyön alaosasto 56 (31), naisten tehdastyön alaosasto 2 (5), ravintolaosasto 38 (20), rakennustyön alaosasto 11 (2), puhdistus- ja aputyön alaosasto 20 (7) ja maatalousosasto — (2). Henkisen työn välityksiä oli hieman entistä enemmän, nim. 69.7 % (67.5 %) ja ne, yhteensä 726 (618) jakautuivat seuraavasti: opetustoimi 212 (203), teknilliset alat 17 (13), liike- ja toimistoalat 489 (391), terveyden- ja sairaanhoito 5 (2), julkiset yhdyskunnat ja järjestöt 1 (—) sekä kirjallinen ja taiteellinen toiminta 2 (9).

*Työnhakemukset.* Osastolle tehtyjen työnhakemusten yhteismäärä oli 23 634 (23 060), josta miesten 10 597 eli 44.8 % (9 983 eli 43.3 %) ja naisten 13 037 eli 55.2 % (13 077 eli 56.7 %). Työnhakemusten yhteisluvun nousu edellisestä vuodesta oli 574 eli 2.5 %, josta miesten kohdalla 614 eli 6.2 %, mutta naisten kohdalla laskua 40 eli 0.3 %.

*Työnhakijat.* Osaston työnhakijain luku oli 10 164 (9 672), josta miehiä 3 802 eli 37.4 % ja naisia 6 362 eli 62.6 % (3 642 eli 37.7 % ja 6 030 eli 62.6 %). Miesten lukumäärän nousu oli siis 160 eli 4.4 % ja naisten 332 eli 5.5 %. Työnhakijain yhteisnousu oli 492 eli 5.1 %. Alaosastoittain tapahtuivat seuraavat muutokset: insinööri- ja teknikkovälityksen työnhakijaluku laski 743—701, konttorihenkilöstön 4 235 —

4 225, myynti- ja mainoshenkilöstön työnhakijaluku nousi 1 499 — 1 555, taiteilijavälityksessä 734 — 739, virkamiesvälityksessä 987 — 1 001 ja ylioppilasvälityksessä 3 648 — 4 082.

*Työpaikkatarjouksia* tehtiin yhteensä 7 815 (5 657), joista miehille 3 623 eli 46.4 % (2 332 eli 41.2 %) ja naisille 4 192 eli 53.6 % (3 325 eli 58.8 %). Miehille tarjottujen paikkojen luku nousi 1 291:llä eli 55.4 %; naisille tarjottujen paikkojen luku 867:llä eli 26.1 %, joten yhteisluvussa tapahtunut nousu oli 38.1 %.

Alaosastoittain tapahtui työpaikkatarjouksissa nousua kautta linjan seuraavasti: insinööri- ja teknikkovälityksessä 164 — 269, konttorihenkilöstön välityksessä 2 035 — 2 594, myynti- ja mainoshenkilöstön välityksessä 587 — 625, taiteilijavälityksessä 1 843 — 3 121, virkamiesvälityksessä 298 — 349 ja ylioppilasvälityksessä 1 250 — 1 490.

*Työnvälityksiä* suoritettiin 6 654 (4 841), josta määrästä oli miesten paikkoja 3 314 eli 49.8 % (2 088 eli 43.1 %) ja naisten 3 340 eli 50.2 % (2 735 eli 56.9 %). Miesten paikkojen välitysluvun nousu oli 1 226 eli 58.7 % ja naisten 587 eli 23.1 %, yhteisnousun ollessa 1 813 eli 37.5 %.

Alaosastoittain tapahtui työnvälitysten määrissä yhteisnousua kautta linjan seuraavasti: insinööri- ja teknikkovälityksessä 99 — 174, konttorihenkilöstön välityksessä 1 637 — 1 938, myynti- ja mainoshenkilöstön välityksessä 459 — 486, taiteilijavälityksessä 1 810 — 3 088, virkamiesvälityksessä 224 — 242, ja ylioppilasvälityksessä 915 — 1 042.

Verrattaessa kertomusvuoden lukuja edellisen vuoden tilanteeseen voidaan todeta yleiskuvan eli rytmin normalisoitumista. Siten esim. työnhakemusten, paikkatarjousten ja välitysten osalta vuoden alku, tammi-helmikuu olivat vilkkainta aikaa, hiljaisemman maaliskuun jälkeen alkoivat kevätkiireet huhti—toukokuussa, kesän hiljaisen vaiheen jälkeen syyskiireet elo—syyskuussa ja vuoden loppurynnistys marraskuussa. Kertomusvuosi oli selvästi nousukauden vuosi, kuten edellä olevasta ja tilastotaulukoista käy selville. Todettakoon tässä yhteydessä, että tällöin saavutettiin myös uusi välitysnäytys (6 654), joka ylittää aikaisemman (v. 1956, 5 002) ennätyksen jopa 33 %:lla.

Kertomusvuonna oli 100 työpaikkatarjousta kohden 302.4 (407.6) työnhakemusta, 100 työnhakemusta kohden 28.2 (21) työnvälitystä ja 100 työpaikkatarjousta kohden 85.1 (85.6) työnvälitystä.

*Menot.* Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 15 327 706 mk (14 828 648 mk).

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta selviävät eripainoksen taulukkolitteistä.

**N u o r i s o - o s a s t o n** toimikunnassa edustivat työnantajia varsinaisina jäsevinä edelleen koko kertomusvuoden ekon. Pekka Kestilä ja varat. Eero Mattlar, varajäsenenä sosiaalineuvos Akseli Kaskela ja varat. Tarmo Sivula. Työntekijöitä edustivat toimitsijat Heikki Helkavuori ja Leo Piitulainen, varajäsenenä toimitsijat Hilarius Brask ja Vieno Mustonen. Suomenkielisen oppikoululaitoksen edustajana oli leht. Heimo Veijola ja varajäsenenä reht. Jouko Haavisto, ruotsinkielisen oppikoululaitoksen fil.maist. Paul Hägglund ja varajäsenenä fil.tri Gunvor Krogerus, suomenkielisen kansakoululaitoksen kansak.tark. Walter Erko ja varajäsenenä kansak.tark. Aarne Huuskonen, ruotsinkielisen kansakoululaitoksen kansak.tark.

Hilding Cavonius ja varajäsenenä kansak.op. Birger Fors, ammattikoululaitoksen opetusneuvos E. O. Stenij ja varajäsenenä reht. Mikko Rusama sekä vapaan nuorisotyön edustajana nuorisoasiamies Heikka Niittynen ja varajäsenenä apul. nuorisoasiamies Kurt Forsman. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa.

Nuoriso-osaston johtajana toimi fil.maist. Martti Samooja.

Osaston harjoittama työnvälitystoiminta kohdistui alle 18-vuotisiin nuoriin. Sen sijaan tästä ikärajasta ei pidetty kiinni muun toiminnan yhteydessä. Osaston asiakkaina esiintyi siten myös aikuisia henkilöitä, joille annettiin heidän ammatinvalintaansa koskevia ohjeita ja neuvoja, usein yksilöllisen soveltuvuustutkimuksen jälkeen.

*Yleisohjaus.* Edellisten vuosien tapaan suoritettiin koululaisiin kohdistuvan järjestelmällisen ammatinvalinnanohjauksen ensimmäinen vaihe, nim. yleisohjaus, yhteistoimin koulujen kanssa. Se koski kansalaiskoulujen molempien (7. ja 8.) ja oppikoulujen keskikouluasteen ylimpien (5. ja 6.) luokkien oppilaita. Oppikirjoina käytettiin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ammatinvalinnanohjaustoimiston laatimia julkaisuja: lukukirjana oli kansalaiskoulun 8. luokilla »Omalle uralle» (»Yrkesvalet i medborgarskolan») ja keskikouluissa vastaavana »Keskikoululaisen ammatinvalinta» (»Yrkesvalet i mellanskolan»); työkirja »Ratkaisun edessä» (»Inför yrkesvalet») oli käytössä kansalaiskouluissa ja myös yhdessä keskikoulussa. Oppikirjojen lisäksi jaettiin ministeriön uusimaa ja kustantamaa hakuteoksen luontoista »Ammatilliset koulut» -julkaisua maksuttomasti 2 kpl luokkaa kohden sekä kansalais- että keskikouluissa. Niinikään ministeriön laatimia eri ammattialoja esitteleviä ammattioppaita jaettiin kouluohjattaville 5 eri sarjaa 1 kpl kutakin kahta oppilasta kohden. Lisäksi käytettiin tässä toiminnan informaatiovaiheessa vielä apuna Kustannus Oy. Tammen »Aiotko» -sarjaa ja kansalaiskouluissa myös yhteiskuntaopin ja työntiedon oppikirjoja.

Oppilaiden tutustuttaminen em. ammatinvalintaan ohjaavaan kirjalliseen aineistoon tapahtui kansalaiskouluissa luokan opettajan ja keskikouluissa erityisen yhdysopettajan toimesta. Osaston ohjausvirkailijat pitivät kuitenkin järjestelmällisesti toiminnan avausoppitunnit, yhteensä 276 (184). Kansalaiskouluissa ja valtion oppikouluissa ammatinvalinnanopetus kuului opetusohjelmaan (1 viikkotunti), yksityisissä oppikouluissa sitä sen sijaan harjoitettiin pääasiallisesti varsinaisen opetusohjelman ulkopuolella.

Yleisohjauksen eräänä tärkeänä toimintamuotona oli entiseen tapaan osaston järjestämä laaja opintoretkeily teollisuus- ym. laitoksiin. Kertomusvuoden kuluessa toimeenpantiin kaikkiaan 1 078 (994) opintoretkeä 126 (139) retkikohteeseen. Näihin retkiin osallistui yhteensä 10 960 (8 619) eri oppilasta. Kun useat oppilaat kävivät keskimäärin 3 retkikohteessa, oli näissä käyneiden yhteisluku 30 083, niistä oli kansalais- ja ammattikoulun oppilaita 26 474 (14 465 poikaa ja 12 009 tyttöä) ja keskikoululaisia 3 609 (1 648 poikaa ja 1 961 tyttöä). Sopivien retkikohteiden puuttuessa pääkaupungista oppilaille järjestettiin ko. aloja selvittävien elokuvien ja rai-  
nojen esityksiä. Näitä pidettiin kertomusvuoden aikana 65 (105).

Osaston hallussa oli 7 suomalaista ja 13 Asla-varoilla saatua amerikkalaista kaita-elokuvaa, 69 (38 mustavalkoista ynnä 31 värillistä) rainaa ja 2 kuultokuvasarjaa. Mykkäelokuviin ja rainoihin liittyivät joko monistetut tai painetut tekstivihkoset.



Yleisohjaukseen liittyivät myös ns. vanhempien illat, joissa osaston virkailijat pitivät ohjattavien oppilaiden holhoojille ammatinvalinnanohjauksen peruskysymyksiä ja toimintaa sekä koulutustestejä ja työmarkkinoita selostavia esitelmiä. Näitä pyrittiin mahdollisuuksien mukaan järjestelmällisesti pitämään jokaisen lähtöluokan oppilaiden vanhemmille. Vanhempien iltoja pidettiin kertomusvuonna yhteensä 58 (75).

*Soveltuvuuden selvittäminen.* Koulua käyvien ohjattavien soveltuvuuden selvittämiseksi suoritettiin kertomusvuonna psykologisia joukkokokkeita, joihin osallistui 3 246 (2 283) oppilasta. Näistä oli 192 abiturienttia, joille kokeet järjestettiin lähinnä menetelmien tutkimis- ja kehittämistarkoituksessa. Eräiden ohjauksessa tarvittavien tietojen hankkimiseksi ja kontaktin rakentamiseksi haastateltiin 3 981 (3 381) ohjaukseen osallistuvaa koululaista syyslukukauden aikana ( $\frac{1}{2}$  t ohjattavaa kohti). Lääkärintlausunnot hankittiin 2 345 (2 216) koululaisesta. Opettajat antoivat lausuntonsa 3 760 (3 768) kansalais-, oppi- ja ammattikoulun oppilaasta. Kansalaiskoulun ja oppikoulun oppilaat antoivat lomakkeen avulla haastattelua täydentäviä tietoja ammatintoiveista ja muista ammatinvalintaan vaikuttavista seikoista soveltuvuuden arvioinnin ja henkilökohtaisen ohjauksen pohjaksi.

Edellisen lisäksi suoritettiin 498 (438) yksilötutkimusta ns. erillisohjattaville. Viimeksi mainitut olivat pääosaltaan koulunsa päättäneitä henkilöitä. Heistä osa tuli sairaaloiden, lastensuojeluviraston tai Pelastakaa Lapset -yhdistyksen lähettämänä. Ulkopaikkakuntalaisia heistä oli 167. Yksilötutkimuksissa käytettiin kykytestien ohella useita persoonallisuustestejä, mm. suoritettiin 482 Warteggin, 244 Zulligerin ja 205 Rorschachin koetta, 272 Sentence Completion -testiä ja 85 TAT testiä tai sen versiota. Yksilötutkimuksiin liittyi aina perusteellinen haastattelu. Työvoiman riittämättömyyden takia ei kaikkia yksilötutkimukseen pyrkiviä voitu vastaanottaa.

*Ohjauskeskustelu ja muu neuvonta.* Edellä selostetun yleisohjauksen ja soveltuvuuden selvittämisen pohjalta osaston ohjausvirkailijat suorittivat kouluissa käydessään 2 819 (2 934) ohjauskeskustelua kansalaiskoulun ja oppikoulun lähtöluokkien oppilaille. Tässä vaiheessa oli kaikkien ohjattavien vanhemmilla tilaisuus vanhempien vastaanottojen muodossa neuvotella lastensa ammatinvalinnasta ao. ohjaajan kanssa.

Kouluohjattavien lisäksi oli osastolla muita ensikertalaisia, ns. erillisohjattavia 1 129 (1 119). Uusintakäyntejä osastolla oli 1 599 (987). Uusintakäynneiksi on tällöin laskettu saman ohjattavan käynnit toisesta käynnistä lähtien. Kirjeellisesti neuvottuja oli 678 (myös 678), joista jatko-ohjattavia oli 281 (229). Puhelimitse neuvottuja oli 623 (995).

Edustajien välityksellä käynnin, kirjeen tai puhelinkeskustelun muodossa neuvoja saaneita oli 1 020 (1 301), johon sisältyvät myös vanhempien vastaanotolla käyneet holhoojat (744).

Täten eri tavoin neuvoja saaneita oli kaikkiaan 7 668 (7 974).

*Nuorison työnvälitys.* Nuoriso-osaston harjoittama työnvälitys kohdistui yksinomaan alle 18-vuotisiin nuoriin, jotka esiintyvät seuraavassa työnvälitystilastossa riippumatta siitä, olivatko he saaneet ammatinvalinnanohjausta vai ei. Ohjausta saaneista hakeutuu huomattava osa eri kouluihin kartuttamaan tietojään eikä ole siis välittömästi työhönsijoitustoimenpiteen tarpeessa.

Seuraavia tilastoja tarkasteltaessa on huomattava, että työnhakijoiden lukumäärä osoittaa, montako eri henkilöä on käynyt toimistossa vuoden kuluessa. Sama henkilö saattaa tehdä useampia työnhakemuksia, mikä käy ilmi hakemuksien määrästä. Sen sijaan toimistossa suoritettujen käyntien määrä ei käy ilmi ko. luvuista, mutta se on 3—4 kertaa niin suuri kuin työnhakijoiden luku.

*Työnhakemukset.* Työnhakemuksia esitettiin nuoriso-osastolle kertomusvuonna 8 546 (7 558), joista poikien tekemiä 4 310 eli 50.4 % (3 795 eli 50.2 %) ja tyttöjen tekemiä 4 236 eli 49.6 % (3 763 eli 49.8 %).

Edelliseen vuoteen verrattuna työnhakemusten määrä lisääntyi poikien osalta 515:llä eli 13.6 % ja tyttöjen osalta 473:lla eli 12.6 %. Kokonaislisäys oli 988 eli 13.1 %.

*Työnhakijat.* Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuonna 5 186 (4 402), joista poikia 2 578 eli 49.7 % (2 175 eli 49.4 %) ja tyttöjä 2 608 eli 50.3 % (2 227 eli 50.6 %).

Edelliseen vuoteen verrattuna työnhakijoiden määrä lisääntyi poikien osalta 402:lla eli 18.5 % ja tyttöjen osalta 381:llä eli 17.1 %. Kokonaislisäys oli 784 eli 17.8 %.

Työnhakijoiden pyrkimystä eri aloille kuvaa seuraava taulukko:

| Ammattiala                           | Pojat | %     | Tytöt | %     | Yhteensä | %     |
|--------------------------------------|-------|-------|-------|-------|----------|-------|
| Maatalous .....                      | 5     | 0.2   | 4     | 0.2   | 9        | 0.2   |
| Teollisuus ja käsityö .....          | 745   | 28.9  | 111   | 4.3   | 856      | 16.5  |
| Rakennustyöt .....                   | 7     | 0.3   | —     | —     | 7        | 0.1   |
| Henkinen työ .....                   | 145   | 5.6   | 987   | 37.8  | 1 132    | 21.8  |
| Liikenne .....                       | 222   | 8.6   | —     | —     | 222      | 4.3   |
| Ravintola- ja hotelliliike ...       | 4     | 0.2   | 48    | 1.8   | 52       | 1.0   |
| Taloustoimet .....                   | —     | —     | 255   | 9.8   | 255      | 4.9   |
| Erinäiset toimet <sup>1)</sup> ..... | 1 450 | 56.2  | 1 203 | 46.1  | 2 653    | 51.2  |
| Yhteensä                             | 2 578 | 100.0 | 2 608 | 100.0 | 5 186    | 100.0 |

Kuukausittain käyneiden työnhakijoiden yhteenlasketusta määrästä 11 213 oli vieraspaikkakuntalaisia 2 980 eli 26.6 % (25.7 %), jolloin sama henkilö saattoi esiintyä työnhakijana useamman kuukauden tilastossa ja siten tulla useamman kerran lasketuksi mukaan ko. lukuun. Työtä hakeneiden henkilöiden luku 5 186 osoittaa uusien eri työnhakijoiden lukumäärää. Koska vieraskuntalaisten luku 2 980 ei osoita uusien eri vieraskuntalaisten lukua, on ko. lukua verrattava vastaavaan työnhakijain kokonaislukuun 11 213.

Ammatinvalinnanohjaukseen osallistuneita työnhakijoita oli kertomusvuonna 1 700 poikaa ja 1 597 tyttöä, yhteensä siis 3 297 eli 29.4 % em. luvusta 11 213.

*Työpaikkatarjoukset.* Työpaikkatarjousten lukumäärä oli 5 131 (3 515), joista pojille tarkoitettuja paikkoja 2 205 (1 417) eli 43.0 (40.3) % ja tytöille tarkoitettuja paikkoja 2 926 (2 098) eli 57.0 (59.7) %.

<sup>1)</sup> Erinäisten tointen kokonaissummasta 2 653 (1 974) oli läheteiksi pyrkineitä 1 278 (962).

Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkatarjoukset lisääntyivät poikien kohdalla 788:lla eli 55.6 % ja tyttöjen kohdalla 828:lla eli 39.5 %. Kokonaislisäys oli 1 616 eli 46.0 %.

Tarjotut työpaikat jakautuivat ammattialoittain seuraavasti:

| Ammattiala                           | Pojat | %     | Tytöt | %     | Yhteensä | %     |
|--------------------------------------|-------|-------|-------|-------|----------|-------|
| Maatalous .....                      | 33    | 1.5   | 4     | 0.1   | 37       | 0.7   |
| Metsätalous .....                    | 1     | 0.1   | —     | —     | 1        | 0.0   |
| Teollisuus ja käsityö .....          | 553   | 25.1  | 153   | 5.2   | 706      | 13.8  |
| Rakennustyöt .....                   | 15    | 0.7   | —     | —     | 15       | 0.3   |
| Henkinen työ .....                   | 111   | 5.0   | 737   | 25.2  | 848      | 16.5  |
| Liikenne .....                       | 119   | 5.4   | —     | —     | 119      | 2.3   |
| Ravintola- ja hotelliliike ...       | 14    | 0.6   | 76    | 2.6   | 90       | 1.8   |
| Taloustoimet .....                   | —     | —     | 839   | 28.7  | 839      | 16.3  |
| Erinäiset toimet <sup>1)</sup> ..... | 1 359 | 61.6  | 1 117 | 38.2  | 2 476    | 48.3  |
| Yhteensä                             | 2 205 | 100.0 | 2 926 | 100.0 | 5 131    | 100.0 |

Kertomusvuonna oli 100 työpaikkatarjousta kohden 166.6 työnhakemusta (v. 1958 215.0 ja v. 1957 171.9).

*Työnvälitykset.* Työnvälitysten yhteissumma oli kertomusvuonna 3 580 (2 658), josta poikien välityksiä 1 796 eli 50.2 % (1 268 eli 47.7 %) ja tyttöjen 1 784 eli 49.8 % (1 390 eli 52.3 %).

Edelliseen vuoteen verrattuna välitykset lisääntyivät 922:lla eli 34.7 %; poikien osalta ne lisääntyivät 528:lla eli 41.6 % ja tyttöjen osalta 394:llä eli 28.3 %.

Mainittakoon, että kotiapulais- ja lastenhoitajapaikkojen välitykset vähenivät 102:lla (328 v. 1958, 226 v. 1959) eli 31.1 %, muiden tyttöjen välitysten lisääntyessä 496:lla (1 558 v. 1959, 1 062 v. 1958) eli 46.7 %.

Työnvälitykset jakautuivat ammattialoittain seuraavasti:

| Ammattiala                           | Pojat | %     | Tytöt | %     | Yhteensä | %     |
|--------------------------------------|-------|-------|-------|-------|----------|-------|
| Maatalous .....                      | 30    | 1.7   | 3     | 0.2   | 33       | 0.9   |
| Metsätalous .....                    | 1     | 0.1   | —     | —     | 1        | 0.0   |
| Teollisuus ja käsityö .....          | 467   | 26.0  | 114   | 6.4   | 581      | 16.3  |
| Rakennustyöt .....                   | 11    | 0.6   | —     | —     | 11       | 0.3   |
| Henkinen työ .....                   | 80    | 4.4   | 502   | 28.1  | 582      | 16.3  |
| Liikenne .....                       | 115   | 6.4   | —     | —     | 115      | 3.2   |
| Ravintola- ja hotelliliike ...       | 12    | 0.7   | 60    | 3.4   | 72       | 2.0   |
| Taloustoimet .....                   | —     | —     | 226   | 12.6  | 226      | 6.3   |
| Erinäiset toimet <sup>2)</sup> ..... | 1 080 | 60.1  | 879   | 49.3  | 1 959    | 54.7  |
| Yhteensä                             | 1 796 | 100.0 | 1 784 | 100.0 | 3 580    | 100.0 |

Kertomusvuonna toimitettiin 100 työnhakemusta kohden 41.9 (35.2) välitystä, 100 työnhakijaa kohden 69.0 (60.4) välitystä ja 100 työpaikkatarjousta kohden

<sup>1)</sup> Erinäisten tointen kokonaissummasta 2 476 (1 580) oli lähetin paikkoja 1 668 (1 076).

<sup>2)</sup> Erinäisten tointen kokonaissummasta 1 959 (1 394) oli lähetin paikkoja 1 270 (931).

69.8 (75.6) välitystä. Välityksistä oli varsinaisia oppilaspaikkoja pojille 499 eli 27.8 % (337 eli 26.6 %) kaikista poikien välityksistä ja tytöille 622 eli 34.9 % (404 eli 29.1 %) kaikista tyttöjen välityksistä. Yhteensä siis välitettiin 1 121 (741) henkilöä varsinaiseen oppilaspaikkaan, mikä on 31.3 (27.9 %) välitysten kokonaismäärästä. Tilapäistöihin välitettiin 149 poikaa ja 40 tyttöä, yhteensä 189 eli 5.3 % (182 eli 6.8 %) kaikista välityksistä.

Mainittakoon, että tarjottuja työpaikkoja ilman kotiapulais- ja lastenhoitajapaikkoja oli 4 292 (5 131 — 839). Vastaavia välityksiä oli 3 354 (3 580 — 226) eli 100 työpaikkatarjousta kohden 78.1 (86.5) välitystä; 100 kotiapulais- ja lastenhoitajapaikkatarjousta kohden toimitettiin 26.9 (39.9) välitystä.

*Jälkitarkkailu ja jatko-ohjaus.* Osaston tehtävänä on myös ammatinvalinnan ohjausta saaneiden sekä työhön sijoitettujen että jatko-opintoja harjoittavien menestyksen seuraaminen.

Tammikuussa lähetettiin työpaikkaa koskevat tiedustelut 2 267 (2 181) nuorelle, jotka keväällä 1958 (1957) olivat saaneet ohjausta. Vastauksia saatiin 1 951 (1 845) eli 86.1 (84.6) %. Vastanneista oli työssä 968 (1 102), työttöminä 183 (137), koulussa 756, sotaväessä, sairaana yms. 44. Työssäolevien määrä oli edelliseen vuoteen verrattuna vähentynyt. Työttömyys oli kansakoululaisilla suurempi kuin oppikoululaisilla. Työpaikkatiedusteluun vastanneista lähes puolet 942 (841) eli 48 (45.6) % tarvitsi jatko-ohjausta. Yli kolmannes jatko-ohjausta tarvitsevista 354 (305) halusi neuvoja työnsaantiin liittyvissä seikoissa. Henkilökohtaista jatko-ohjausta annettiin 136 (112) nuorelle. Kirjeellisesti ohjattiin 730 (614) tapauksessa. Kansakoulu- laisten huomattiin tarvitsevan neuvoja useammassa tapauksessa kuin oppikoulu- laisten.

Huhtikuussa pyydettiin 828 (1 035) nuoren työnantajilta esimieslausunnot; näitä saatiin 621 (693) eli 75 (67) %. Esimieslausuntojen mukaan nuorten työsuh- teen kesto-aika oli keskimäärin 7.3 kk. (Lähetdtnä oli kansakoululaisista 54 % ja oppikoululaisista 15 %). Eteenpäinpääsyn mahdollisuuksia nykyisellä työpaikalla ilmoittivat työnantajat noin kolmanneksella nuorista olevan varmasti ja lisäksi vielä kolmanneksella joltisenkin todennäköisesti.

*Suhdetoiminta.* Kertomusvuoden aikana kiinnitettiin jatkuvaa huomiota osaston suhteiden solmimiseen ja sen työn tunnetuksi tekemiseen. Useat retkikunnat kävi- vät tutustumassa toimistoon. Osaston virkailijat osallistuivat vuoden aikana esitel- min, radioesiintymisiin sekä artikkelein valistustyöhön. Osasto suoritti käyntejä teollisuus- ja liikelaitoksiin. Yksityisoppikoulujen rehtoreille ja yhdysopettajille järjestettiin kevätlukukaudella tiedotus- ja neuvottelutilaisuus. Nuorisovälityk- sen suhteiden solmiminen työnantajapiireihin on järjestelmällisenä jatkunut neljä vuotta ja huipentui eri vaiheet läpikäytyään kertomusvuonna nuorisovälityksen virkailijoiden suorittamiin käynteihin työnantajien luona. Tulokset olivat positiivisia.

*Apuvälineiden ja menetelmien kehittäminen sekä tutkimustyö.* Osaston käyttämä kort- tisto- ja arkistomenetelmä oli edelleen kehittäytyksen kohteena. Työnantajan tilaus- lomake sekä työnantajankorttijärjestelmä saatiin tällä erää loppuun kehitetyksi. Viimeksi mainittu noudattaa ns. pussikorttityyppiä. Sen puitteissa on mahdollista tallettaa työnantajan tilauslomakkeet sellaisinaan eikä siis tarvitse siirtää kirjoitta-

malla tietoja lomakkeesta työnantajakorttiin kuten aikaisemmin. Työn säästö on merkittävä.

Retkikohteissa olevien ammattien ja olosuhteiden selostus aloitettiin yhdessä työnantajien kanssa näiden toimittamalla monistus- ja painotuotteilla, joita tullaan jakamaan retkien osanottajille.

Ammatinvalinnanohjauksen soveltuvuuslausuntolomake uudistettiin. Yliopiston psykologian laitoksen kanssa tehdyn sopimuksen perusteella saatiin osaston tutkimusaineisto entistä tehokkaammin tutkimustyön kohteeksi. Valmisteilla oli toistakymmentä laudatur-tutkielmaa, joista osa sosiologian alalta. Osaston omat tutkimusmahdollisuudet sen sijaan valitettavasti vähenivät, koska työvoimavajauksen takia oli jälkitarkkailun ammatinvalinnanohjaaja siirrettävä käytännölliseen ohjaustyöhön.

*Lukioluokkalaisten ammatinvalinnanohjaus.* Viime vuosina rotareiden myötävaikutuksella järjestetyt abiturientti-illat jatkuivat. Tilaisuudet pidettiin lukuvuoden 1958/59 abiturienteille kertomusvuoden tammikuussa (viisi iltaa), osanottajamäärä oli 385, sekä lukuvuoden 1959/60 abiturienteille kertomusvuoden marraskuussa (viisi iltaa) osanottajamäärän ollessa sama 385 abiturienttia. Ensimmäiset ruotsinkieliset tilaisuudet järjestettiin tammikuussa Helsingin Rotary-klubin myötävaikutuksella, suomenkielisistä luennoista on edelleen vastannut Töölön Rotary-klubi. Ruotsinkielisiä abiturientteja oli kuulijoina 93. Yhteensä luentoihin osallistui kertomusvuoden aikana 863 abiturienttia.

Niissä kouluissa, joissa ammatinvalinnanohjausta on harjoitettu keskikouluvaiheessa, pidettiin kertomusvuoden syyslukukauden alussa oppitunti kullakin abiturienttiluokalla ammatinvalinnanohjauksen toimesta. Edelleen järjestettiin joka kuu-kauden keskivaiheille sanottujen koulujen abiturienteille vastaanottoajat ammatinvalintatoimistoon. Näiden perusteella saatettiin tarkempaa tutkimusta edellyttävä joukko ottaa soveltuvuuskokeisiin, joiden suorittaminen siirtyi kevätlukukauteen 1960.

*Sisäinen koulutustoiminta.* Osaston tärkeinä pidettävät sisäiset koulutustilaisuudet jatkuivat, nyt keskitetyn kurssiohjelman muodossa.

*Menot.* Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 28 670 224 mk (ed. v. 28 291 064 mk).

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta selviävät eripainoksen taulukkoliitteistä.

Merimiesosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat kertomusvuonna työnantajien edustajina laiti.kand. Nikolai Flittner ja os.pääll. Lars Lindström sekä työntekijäin edustajina Suomen Merimies-Unionin 1. siht. Berndt Johansson ja merikapt. Bror Frostell. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina merikapt. Toivo Rosnell ja merikapt. Alf Korhonen sekä työntekijäin edustajina asiamies Holger Löfström ja merikapt. Eino Vihko. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa. Osastonjohtajana toimi Jorma Tötterström.

Meriliikenne oli kertomusvuonna huomattavasti vilkkaampaa kuin edellisenä vuonna, mikä seikka vaikutti myös osaston toimintaan. Työnhakemusten, työnhakijoiden ja työnvälitysten määrät olivat suuremmat kuin minään aikaisempana vuotena. Työnhakemuksia oli 6 021 (korkein luku aikaisemmin 5 199 v. 1958), työnhakijoita 3 739 (3 463 v. 1958) ja työnvälityksiä 4 239 (4 080 v. 1955). Tarjottuja paikkoja oli 4 539. Vain kerran aikaisemmin, v. 1955, on tarjottujen paikkojen luku

ollut suurempi eli 4 609. Koska työnvälityksissä kuitenkin saavutettiin kertomusvuonna huippuluku, joka oli 159 suurempi kuin v. 1955, niin osoittaa se, että tarjotut paikat tulivat tehokkaammin täytetyiksi kuin em. vuonna.

Työnhakemusten lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 822. Kun työnhakemusten luku verrattuna työnhakijoiden lukuun oli kertomusvuonna 61 % suurempi ja kun vastaava luku v. 1958 oli 50 %, osoittaa tämä sitä, että osa työnhakijoista on ollut useamman kerran työnhakijana kertomusvuoden aikana kuin edellisenä vuonna. Tämä johtunee siitä, että viransijaisten ja tilapäisten paikkojen määrä laskettuna kaikista tarjotuista työpaikoista oli kertomusvuonna suhteellisesti suurempi kuin v. 1958.

Työnhakijoiden määrän kasvu verrattuna edelliseen vuoteen oli päällystön osalta 246 ja miehistön osalta 30. Päällystään kuuluvien työnhakijoiden lisäys johtui siitä, että erillinen päällystövälitys oli toiminnassa koko vuoden, oltuaan edellisenä vuonna toiminnassa vain 8 ½ kk. Päällystään kuuluvia työnhakijoita oli vuoden aikana 1 061 sekä miehistään kuuluvia 2 678.

Työnvälityksiä oli kertomusvuonna päällystön osalta 1 049, mikä oli 456 välitystä enemmän kuin edellisenä vuonna sekä miehistön osalta 3 190, mikä oli 334 välitystä enemmän kuin edellisenä vuonna. Päällystön työnvälityksistä oli suurin osa eli 81.3 % muihin kuntiin taikka ulkomailla oleviin aluksiin, kun taasen vastaava luku oli miehistön osalta 17.1 %.

*Työnhakemuksia* oli kertomusvuonna 6 021 (5 199), joista miesten 5 196 eli 86.3 % (4 428 eli 85.2 %) ja naisten 825 eli 13.7 % (771 eli 14.8 %). Kokonaislisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 822 eli 15.8 %. Miesten työnhakemusten kohdalla oli lisäystä 768 eli 17.3 % ja naisten kohdalla 54 eli 7 %.

Suurin työnhakemusten kuukausimäärä oli kesäkuussa, 1 566 (ed. v. heinäkuussa, 1 387) ja pienin marraskuussa sekä joulukuussa, 940 (helmikuussa, 689).

Työnhakemukset jakautuivat ammattialoittain seuraavasti: kansienkilökuntaa 2 152 eli 35.7 % (1 928 eli 37.1 %), joista päällystää 701 (näistä rad.sähk. 193) ja miehistää 1 451; konehenkilökuntaa 2 112 eli 35.1 % (1 835 eli 35.3 %), joista päällystää 745 ja miehistää 1 367; taloushenkilökuntaa 1 081 eli 18 % (1 148 eli 22.1 %), joista miehiä 444 ja naisia 637 sekä muita työnhakijoita (ensi kertaa merimiesammattiin pyrkiviä) 676 eli 11.2 % (288 eli 5.5 %), joista miehiä 488 ja naisia 188.

*Työnhakijat.* Työtä hakeneiden henkilöiden luku oli 3 739 (ed. v. 3 463), joista miehiä 3 306 eli 88.4 % (3 070 eli 88.7 %) ja naisia 433 eli 11.6 % (393 eli 11.3 %). Kokonaislisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 276 eli 8 %. Miesten kohdalla oli lisäystä 236 eli 7.7 % ja naisten kohdalla 40 eli 10.2 %.

Ammattialoittain työnhakijaryhmät jakautuivat seuraavasti: kansienkilökuntaa 1 375 eli 36.8 % (1 358 eli 39.3 %), joista päällystää 512 (näistä rad.sähk. 165) ja miehistää 863; konehenkilökuntaa 1 354 eli 36.2 % (1 291 eli 37.2 %), joista päällystää 549 ja miehistää 805; taloushenkilökuntaa 573 eli 15.3 % (623 eli 18 %), joista miehiä 263 ja naisia 310 sekä muita työnhakijoita (ensi kertaa merimiesammattiin pyrkiviä) 437 eli 11.7 % (191 eli 5.5 %), joista miehiä 314 ja naisia 123. Nuorisosaston tilastoon on merkitty 203 merimiestoimeen pyrkivää poikaa, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin. Koska ensikertaa merelle pyrkivät naiset kuuluvat kaikki taloushenkilökuntaan, oli talousosaston naisten luku kokonaisuudessaan 433.

Kuukausittain toimiston kirjoissa olleiden työnhakijoiden lukumäärä, siirrot

edellisiltä kuukausilta mukaanluettuina oli 13 227 (12 345). Näistä oli vieraskuntalaisia 7 647 eli 57.8 (56.4) %. Miesten luku oli 11 854, joista vieraskuntalaisia 7 320 eli 61.8 (60.2) % ja naisten luku 1 373, joista vieraskuntalaisia 327 eli 23.8 (24.5) %. Miesten luvusta oli päällystää 3 909, joista vieraskuntalaisia 3 034 eli 77.7 (74) %.

*Työpaikkatarjouksia* oli kertomusvuonna 4 539 (ed.v. 3 536), joista miesten paikkoja 3 909 eli 85.1 % (2 975 eli 83.7 %) ja naisten paikkoja 633 eli 13.9 % (581 eli 16.3 %). Kokonaislisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 983 eli 27.6 %. Miesten työpaikkatarjouksissa oli lisäystä 931 eli 31.3 % ja naisten 52 eli 9 %.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 132.7 (146.2) työnhakemusta. Työpaikkatarjouksia oli eniten kesäkuussa, 707 (heinäkuussa, 617) ja vähiten helmikuussa, 174 (helmikuussa, 116).

Työpaikkatarjoukset jakautuivat eri aloille seuraavasti: kansienkilökuntaa 1 705 eli 37.6 % (1 379 eli 38.8 %), joista päällystää 596 (näistä rad.sähk. 150) ja miehistöä 1 109; konehenkilökuntaa 1 430 eli 31.5 % (1 037 eli 29.2 %), joista päällystää 622 ja miehistöä 808; taloushenkilökuntaa 1 007 eli 22.2 % (1 001 eli 28.1 %), joista miehiä 393 ja naisia 614 sekä muut 397 eli 8.7 % (139 eli 3.9 %). Ryhmä »muut» käsittää satamissa olevissa laivoissa suoritettavat sijaistyöt sekä korjaus-, puhdistus- ym. työt, joiden suorittamiseen tarvitaan laivatöihin tottunutta työvoimaa.

*Työnvälityksiä* toimitettiin kertomusvuonna 4 239 (3 449), joista miesten välityksiä 3 640 eli 85.9 % (2 887 eli 83.7 %) ja naisten välityksiä 599 eli 14.1 % (562 eli 16.3 %). Kokonaislisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 790 eli 22.9 %. Miesten kohdalla oli lisäystä 753 eli 26.1 % ja naisten kohdalla 37 eli 6.6 %. Nuoriso-osaston tilastoon on merkitty 59 (30) merimiestöimeen välitettyä, jotka eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 70.4 välitystä (66.3) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 93.4 välitystä (97). Työnvälityksiä oli eniten kesäkuussa, 692 (heinäkuussa, 583) ja vähiten helmikuussa, 165 (helmikuussa, 110). Muihin kuntiin ja ulkomailla oleviin aluksiin välitettiin yhteensä 1 416, mikä on 33.4 % kokonaismäärästä (1 095 eli 31.7 %). Tilapäisiin toimiin välitettiin yhteensä 427, mikä on 10.1 % kokonaismäärästä (158 eli 4.5 %).

Työnvälitykset jakautuivat ammattialoittain seuraavasti: kansienkilökuntaa 1 553 eli 36.6 % (1 324 eli 38.4 %), joista päällystää 491 (näistä rad.sähk. 131) ja miehistöä 1 062; konehenkilökuntaa 1 343 eli 31.7 % (1 017 eli 29.5 %), joista päällystää 558 ja miehistöä 785; taloushenkilökuntaa 948 eli 22.4 % (969 eli 28.1 %), joista miehiä 367 ja naisia 581 sekä muut (sijaistyöt satamissa olevissa aluksissa ym.) 395 eli 9.3 % (139 eli 4.0 %), joista miehiä 377 ja naisia 18.

*Menot.* Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 5 966 955 mk (5 067 141 mk).

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta selviävät eripainoksen taulukoliitteistä.

**M a a t a l o u s o s a s t o n** toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina agr. Viljo Sirkiä ja kapt. Ruben Norrback sekä työntekijäin edustajina puheenjoht. Emil Auer ja liittosiht. Keijo Vähätalo. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina agr. Erkki Halme ja maat. ja metsät.kand. Göran Engström

sekä työntekijäin edustajina toimitsija Niilo Jeminen ja puutarhuri Arvo Karasvuo. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Maatalousosaston johtajana oli mets.hoit. Martta Valtonen.

*Maatalous.* Kulunut kesä oli normaalia lämpimämpi ja kasvukauden sademäärät normaalia pienemmät. Sato muodostui laadultaan lähes moitteettomaksi, ha-sadot määriteltään vähän pienemmiksi kuin edellisenä vuonna.

Maataloudessa on erilaisten koneiden käyttö lisääntynyt. Salaojituksen yleistymisen ansiosta on leikkuupuimurien ja traktorien käyttö erilaisine työkoneineen saanut aikaan vallankumouksen maataloustöissä. Samoin ovat lypsykoneet ja sähköjähdyttäjät vallanneet osan navettatöistä. Työnvälitykseen muuttunut tilanne vaikuttaa sikäli, että ihmistyövoimaa tarvitaan vähemmän, mutta on entistä enemmän kiinnitettävä huomiota sen ammattipätevyyteen. Maatyömieheltä vaaditaan nykyään lisäksi koneiden käyttö- ja huoltotaitoa. Toinen vaikutus työnvälitystointintaan on ammattitaidottoman väen sijoittamisvaikeus.

*Metsätalous.* Erikoisen leiman kertomusvuoden metsätöille Uudenmaan ja Hämeen läänien alueella antoivat edellisen ja kertomusvuoden vaihteessa sattuneen lumituhon jälkien hakkuut. Lumituhopuiden talteenotolla lisääntyi esim. valtion mailla hakattava vuotuinen määrä n. 5-kertaiseksi. Metsätöitä pidettiin käynnissä koko vuoden ajan sekä valtion, yhtiöitten että monien yksityisten metsänomistajien toimesta. Kun lisäksi sahatavaran vienti saavutti sodanjälkeisen ennätyksensä vuoden jälkipuoliskolla, lisäsi tukkipuiden vilkastunut kysyntä vielä metsätöitä ja työvoiman tarvetta. Hakkuumiehiä onkin pitkin vuotta tullut niin runsaasti mm. Pohjois-Karjalasta ja Pohjamaalta, että töiden runsaudesta huolimatta hakkuumiehistä ajoittain oli ylitarjontaa. Sahapuitten ja pinotavaran valmistuksessa tapahtuneet muutokset, kuten koneelliseen kuorintaan siirtyminen ja moottorisahojen runsas käytäntöön otto ovat nopeuttaneet työntekoa ja pienentäneet miestyövoiman tarvetta. Ajokauden aikana oli hevosista huutavaa puutetta ja ajomiehiä hankittiin sen vuoksi Pohjois-Karjalasta ja Pohjamaalta saakka.

*Työnhakemukset.* Työnhakemuksia oli kertomusvuonna 6 940 (7 101), joista miesten 5 375 eli 77.4 % (5 512 eli 77.6 %) ja naisten 1 565 eli 22.6 % (1 589 eli 22.4 %). Työnhakemusten kokonaisluvussa oli pieni vähennys 161 eli 2.3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Miesten luvussa vähentyminen oli 137 eli 2.5 % ja naisten 24 eli 1.5 %.

*Työnhakijat.* Työtä hakeneiden henkilöiden luku oli 3 203 (2 933), joista miehiä 2 374 eli 74.1 % ja naisia 829 eli 25.9 % (2 106 eli 71.8 % ja 827 eli 28.2 %). Kokonaislisäys oli 270 eli 9.2 % siten, että miesten luvuissa oli lisäystä 268 eli 12.7 % ja naisten luvussa 2 eli 0.002 %. Kuukausittain toimistossa käyneiden lukumäärästä 5 552 oli vieraspaikkakuntalaisia 76 % (74.6 %). Eniten työnhakijoita 1 012 eli 31.6 % työnhakijoiden kokonaismäärästä kuului ammattiryhmään hakkuumiehet. Lähinnä suurimmat ryhmät olivat muut maanviljelystyöntekijät 647 eli 20.2 %, karjakot ja navetta-apulaiset 603 eli 18.8 % sekä perheelliset maatyömiehet (mukana myös traktorinajotaitoiset) 416 eli 13 %. Perheellisten maatyömiesten määrä osoittaa vähenemistä varsinkin tallimpien kohdalta, mikä on seuraus hevoskannan vähenemisestä ja maatalouden koneellistumisesta. Koulunkäyneiden miespuolisten karjakotien hakijamäärä on kasvanut ollen kertomusvuonna 79 (48). Moottorisahan omistavia hakkuumiehiä oli paljon.



*Työpaikkatarjoukset.* Osastolla oli tarjottuja työpaikkoja 3 310 (2 850). Työpaikoista tuli miesten osalle 2 582 eli 78 % (2 101 eli 73.7 %) ja naisten osalle 728 eli 22 % (749 eli 26.3 %). Työpaikkatarjousten luvuissa oli edelliseen vuoteen verrattuna nousua 460 eli 16.1 %, josta lisäystä miesten osalle 481 eli 22.9 % ja vähennystä naisten osalle 21 eli 2.8 %.

Tarjotuista työpaikoista kuului hakkuumiesten ryhmään 1 166 eli 35.2 %, ryhmään muut maanviljelystyöntekijät 855 eli 25.8 %, karjakoiden ja navetta-apulaisten ryhmiin 460 eli 13.9 % sekä perheellisten maatyömiesten ryhmiin 214 eli 6.5 %.

*Työnvälitykset.* Osastolla oli työnvälityksiä kaikkiaan 2 802 (2 377), joista miesten 2 369 eli 84.5 % (1 865 eli 78.5 %) ja naisten 433 eli 15.5 % (512 eli 21.5 %). Miesten välityksissä oli lisäystä 504 eli 27 %, mutta naisten välityksissä vähennystä 79 eli 15.4 %. Miesten välitysluvun nousu johtuu hakkuumiesten välitysten noususta ja myös siitä, että mieskarjakoita välitettiin enemmän kuin edellisenä vuonna, mikä seikka selittää myös naisten välitysten luvussa olleen vähennyksen.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 209.7 (249.2) työnhakemusta ja 84.7 (83.4) välitystä. Sataa työnhakemusta kohti oli 40.4 (33.5) välitystä.

*Menot.* Osaston kokonaismenot olivat kertomusvuonna 3 032 812 mk (2 594 177 mk).

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta selviävät eripainoksen taulukkoliitteistä.

Ravintolaosaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat Paavo Väyrynen ja Leo Vuoristo sekä työntekijöiden edustajina toimittaja Yrjö Karisalmi ja toimitsija Heikki Ahonala. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina johtajat Mikko Salmi ja Einar Örn sekä työntekijöiden edustajina vahtimestari Veikko Merikoski ja tarjoilijatar Aino Sallinen. Toimikunta kokoontui kertomusvuonna kaksi kertaa.

Osastonjohtajana toimi hra Ensio Auer.

Rahatilanteen helpottuminen lisäsi kertomusvuonna asiakkaita ravintoloissa, jota osoittaa mm. se, että Suomen Hotelli- ja Ravintolaliiton jäsenravintoloiden liikevaihto oli kertomusvuonna n. 7 % suurempi kuin v. 1958. Ravintolaelämän vilkastumisesta johtunut henkilökunnan tarpeen kasvu todettiin selvästi myös osaston toiminnassa: työpaikkatarjouksia oli kertomusvuoden jokaisena kuukautena enemmän kuin vastaavasti vuotta aikaisemmin. Erityisen runsaasti tilattiin työntekijöitä syys-joulukuussa, jolloin työpaikkatarjousten määrä oli n. 45 % suurempi kuin vastaavana aikana v. 1958. Työtilanteen paranemisesta johtuen aikaansaatiin kertomusvuonna 671 välitystä enemmän kuin edellisenä vuonna. Työvoiman tarjonta ei kasvanut edelliseen vuoteen verraten.

Syys- ja talvikuukausina esiintyi pitkäaikaista työttömyyttä vanhojen ja osatyökykyisten työnhakijoiden keskuudessa, joten vaikeimmassa asemassa olleiden henkilöiden oli turvauduttava huoltoapuun. Kertomusvuonna annettiin 53 (ed. v. 57) eri henkilölle todistuksia työttömyysavustuksen saamiseksi alan työttömyyskasalta. Todistusten saajat olivat pääasiassa vanhempia naistarjoilijoita ja eteisvahtimestareita.

Yhteistoimintaa jatkettiin maan työnvälitystoimistojen ja työasiamiesten kanssa. Työasiamiehet tarjosivat lähinnä ruokaloiden keittiöhenkilökuntaa, kun taas työn-

välitystoimistot tiedustelivat paikkoja keittiötyöntekijöiden lisäksi myös emännille ja tarjoilijoille.

Yleisen Osuuskauppojen Liiton ja Kulutusosuuskuntien Keskusliiton toimenvälitysjäostojen kanssa oli kertomusvuonnakin yhteistoimintaa. Suomen Hotelli- ja Ravintolahenkilökunnan Liitto julkaisi Ravintolahenkilökunta-nimisessä lehdesään osaston lähettämiä työmarkkinakatsauksia ja kirjoituksia.

*Työnhakemusten* luku oli kertomusvuonna 9 533 (9 044), joista miesten 1 034 eli 10.8 % (935, 10.3 %) ja naisten 8 499 eli 89.2 % (8 109, 89.7 %). Kokonaislisäys edelliseen vuoteen verraten oli 489 eli 5.4 %. Miesten työnhakemukset lisääntyivät 99:llä eli 10.6 % ja naisten 390:llä eli 4.8 %. Työnhakemukset lisääntyivät lähinnä sen tähden, että vaikeasti sijoitettavat työnhakijat, kuten vanhat, osatyökykyiset ja usein työpaikkaa vaihtaneet henkilöt ryhtyivät työmarkkinoiden vilkastuttua säännöllisesti uudistamaan työnhakemustaan.

Työnhakemuksia oli eniten huhtikuussa, 1 146 ja vähiten helmikuussa, 559.

Työnhakemukset jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 685 (miehet 142, naiset 543) eli 7.2 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 3 907 (334, 3 573) eli 41 %, keittiöhenkilöstö 4 369 (168, 4 228) eli 46.1 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellinsiivoojat 492 (358, 134) eli 5.2 % ja muut 53 (32, 21) eli 0.5 % työnhakemusten em. kokonaismäärästä.

*Työnhakijoiden* luku oli 3 498 (3 546), joista miehiä 376 eli 10.7 % (354, 10 %) ja naisia 3 122 eli 89.3 % (3 192, 90 %). Kokonaisvähennys oli edelliseen vuoteen verrattuna 48 eli 1.4 %. Miesten luku lisääntyi 22:lla eli 6.2 % ja naisten väheni 20:llä eli 2.2 %.

Ehdolle asetettujen työnhakijoiden taso oli kertomusvuonnakin yleensä hyvä. Työnhakijoiden joukossa oli kuitenkin sellaisia henkilöitä, jotka epäsäännöllisyyden tähden olivat toistuvasti menettäneet työpaikkansa.

Työnhakijoita oli eniten huhtikuussa, 1 019, ja vähiten joulukuussa, 645.

Työssä olevia työnhakijoita oli 24.3 % (21.1 %) kaikista työnhakijoista. Vieraskuntalaisia oli koko työnhakijamäärästä 22.5 % (22.9 %).

Työnhakijat jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 303 (miehet 53, naiset 250) eli 8.7 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 1 160 (102, 1 058) eli 33.2 %, keittiöhenkilöstö 1 837 (74, 1 763) eli 52.5 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellinsiivoojat 179 (135, 44) eli 5.1 % ja muut 19 (12, 7) eli 0.5 % työnhakijoiden em. kokonaismäärästä. Edelliseen vuoteen verraten ei näissä luvuissa tapahtunut mitään suurempia muutoksia.

Kahviloiden ja raittiusravintoloiden henkilökuntaa on tähän asti koulutettu yksinomaan työkentällä. Opetustyön tehostamiseksi päätti Hotelli- ja Ravintolakoulu aloittaa v. 1960 aikana tarjoilijoiden kouluttamisen myös em. liikkeiden tarpeisiin. Kurssit ovat yhden vuoden pituisia. Tämä tulee epäilemättä helpottamaan työnhakijoiden ehdolle asetelua.

Pätevien keittäjien ja kylmäkköjen puutetta esiintyi kertomusvuonnakin erityisesti kesällä. Kielitaitoisten naistarjoilijoiden ja baarimyyjättärien tarjonta oli kautta vuoden vähäistä. Eteisvahtimestareiden kohdalla oli sitävästoin työnhakijoita jatkuvasti enemmän kuin työtilaisuuksia.

*Työpaikkatarjousten* luku oli 5 997 (4 798), joista miehille 372 eli 6.2 % (326, 6.8 %) ja naisille 5 625 eli 93.8 % (4 472, 93.2 %). Kokonaislisäys oli 1 199 eli 25 %.

Työpaikkatarjoukset lisääntyivät miesten kohdalla 46:lla eli 14.1 % ja naisten kohdalla 1 153:lla eli 25.8 %.

Ylioppilasvälitykselle jätetyt 49 työpaikkatarjousta, 7 miestä ja 42 naista, sisältyvät eo. lukuihin.

Työpaikkatarjouksia oli eniten huhtikuussa, 732, ja vähiten helmikuussa, 283.

Työpaikkatarjoukset jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 240 (miehet 57, naiset 183) eli 4 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 1 994 (154, 1 840) eli 33.5 %, keittiöhenkilöstö 3 557 (75, 3 482) eli 59.8 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellinsiivoojat 122 (70, 52) eli 2.1 % ja muut 35 (9, 26) eli 0.6 % työpaikkatarjousten kokonaismäärästä, joka oli 5 948 (365, 5 583).

Ravintolaelämän vilkastuminen lisäsi työpaikkatarjouksia tarjoiluhenkilöstön ja kassojen ryhmässä 21 %:lla ja keittiöhenkilöstön ryhmässä 28.1 %:lla edelliseen vuoteen verraten. Astiainpesijöiden kysyntä oli erityisen suurta.

Valtaosa työvoiman tilaajista halusi palvelukseensa alle 30-vuotiaita naistarjoilijoita, mikä näiden työntekijöiden puutteen vuoksi hidasti välitystä. Hovimestareiksi toivottiin varsin usein nuoria, hyvän ammattitaidon omaavia miestarjoilijoita.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 159 (188.5) työnhakemusta. Tämän ns. yleisen rasitusluvun pienentyminen osoittaa työmarkkinoiden elpymisen.

Työnvälitysten luku oli 4 414 (3 743), joista miesten välityksiä 273 eli 6.2 % (240, 6.4 %) ja naisten 4 141 eli 93.8 % (3 503, 93.6 %). Kokonaislisäys oli 671 eli 17.9 %. Miesten välitysluku lisääntyi 33:lla eli 13.8 % ja naisten 638:lla eli 81.2 %.

Ylioppilasvälityksen 41 välitystä sisältyvät eo. lukuihin.

Välityksiä oli eniten kesäkuussa, 524, ja vähiten helmikuussa, 198.

Helsingin ulkopuolelle toimitettuja välityksiä oli yhteensä 667 eli 15.3 % (624, 16.8 %) kaikista välityksistä.

Välitykset jakautuivat ammattiryhmittäin seuraavalla tavalla: johtohenkilöstö 121 (miehet 32, naiset 89) eli 2.8 %, tarjoiluhenkilöstö ja kassat 1 597 (124, 1 473) eli 36.5 %, keittiöhenkilöstö 2 562 (53, 2 509) eli 58.6 %, eteisvahtimestarit, portierit ja hotellinsiivoojat 76 (54, 22) eli 1.7 % ja muut 17 (3, 14) eli 0.4 % välitysten yhteismäärästä, joka oli 4 373 (266, 4 107). Näihin lukuihin tulevat lisäksi ylioppilasvälityksen em. välitykset: miehet 7, naiset 34.

Välitykset lisääntyivät tarjoiluhenkilöstön ja kassojen ryhmässä 16.3 % ja keittiöhenkilöstön ryhmässä 20.2 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Kesäkuukausina vajaalla henkilökunnalla toimineet ravintolat, kuten esim. Kasino Hangossa ja hotelli Aulanko Hämeenlinnassa tarvitsivat poikkeuksellisen kauniin kesän ansiosta entistä enemmän tilapäistarjoilijoita viikonlopuiksi. Pikkujouluihin ja muihin erikoistilaisuuksiin tilattiin myös tavallista runsaammin tilapäistä tarjoilu- ja keittiöapua. Tästä syystä oli tilapäisvälitysten määrä kertomusvuonna n. 26 % suurempi kuin v. 1958.

Suomalaiseen Merimieskotiin Antwerpenissä Belgiassa ja Rotterdamissa Hollannissa toimitettiin kumpaankin keittäjä.

Työpäivää kohden oli 14.6 (12.1) välitystä.

## 20. Työnvälitys

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli 73.6 (78) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 46.3 (41.4) välitystä.

*Menot.* Osaston kokonaismenot olivat 4 798 180 mk (4 403 483 mk).

Yksityiskohtaiset tilastotiedot osaston toiminnasta selviävät eripainoksen taulukkoliitteistä.